

Τα θυμωμένα δέντρα και τα... δίδακτρα

ΤΟΥ ΣΠΥΡΟΥ ΓΕΩΡΓΑΤΟΥ*

► **Παρατηρούσα** τις κλαδεμένες μουριές στην πλατεία, στο Λαύριο. Σε κάθε δέντρο οι κηπουροί του δήμου έχουν δέσει τα κλαδιά μεταξύ τους σχηματίζοντας μια κυκλική στεφάνη. Το «έργον» έχει ενδιαφέρον. Με λίγη δημιουργική κηπουρική, η ακανόνιστη παρυφή του ξυλώματος αποκτά ομαλό γεωμετρικό σχήμα - που ευχαριστεί το μάτι.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 2

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ

Τα θυμωμένα δέντρα και τα... δίδακτρα

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 1

Αν βάλει κανείς και λαμπιόνια γύρω απ' τα πλεγμένα κλαδιά, δημιουργεί ένα όμορφο δακτυλίδι που φωτίζει και διακοσμεί διακριτικά το περιβάλλον τις βραδυνές ώρες. Όλα αυτά βέβαια για χάρη ημών, των περαστικών. Για τα δέντρα δεν είμαι σίγουρος. Δεμένα σφικτά και με αφύσικα λυγισμένα τα κλαδιά τους, μάλλον θα πρέπει να είναι πολύ θυμωμένα.

Εξίσου θυμωμένοι θα πρέπει να είναι και οι γονείς που πληρώνουν πέντε, δέκα και δώδεκα χιλιάδικα για να φοιτήσουν τα παιδιά τους στα λεγόμενα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών (ΜΠΣ). Όμως κι εδώ ο θυμός δεν φωνάζει, είναι βουβός. Τι να πούνε άλλωστε οι άνθρωποι, αφού όλοι -και κυρίως οι «ειδικοί»- τους λένε ότι η καλή εκπαίδευση κοστίζει. Το 'χουνε μάθει απ' τους παιδικούς σταθμούς κι απ' τα φρονιτιστήρια. Το συνήθισαν πληρώνοντας τα μαλλιοκέφαλά τους για να σπουδάσουν τα παιδιά στην Αγγλία.

Ας αναρωτηθούμε όμως: Από πού άραγε προκύπτει ότι τα ΜΠΣ πρέπει να έχουν -όπου έχουν- απλοψάστα δίδακτρα και ότι τα δίδακτρα αυτά πρέπει να πηγαίνουν -όσο πηγαίνουν- στην τσέπη των διδασκόντων; Στις περισσότερες περιπτώσεις οι διδάσκοντες έχουν μισθό -και μάλιστα εγγυημένο από την Πολιτεία. Αλλά, προφανώς, αυτός ο μισθός δεν φτάνει για τον περσικό τάπητα και τ' αμάξι. Και

χωρίς τέτοια status symbols, χωρίς την γκλαμουριά, πώς να κάνουν οι «καλοί δάσκαλοι» και οι «άριστοι» ποιοτικό μάθημα;

Για όποιον ξέρει πρόσωπα και πράγματα, η κατάσταση με τα ΜΠΣ στα δημόσια ΑΕΙ είναι μια ασχημία. Ορισμένα υποστελεχωμένα τμήματα, που φιλοξενούν από λίγους έως πολύ λίγους προπτυχιακούς φοιτητές, διαθέτουν πλήθος ΜΠΣ: υπάρχουν ΜΠΣ που είναι πανομοιότυπα με τα αντίστοιχα προπτυχιακά προγράμματα- υπάρχουν υπερ-εξειδικευμένα ΜΠΣ που αναφέρονται σε ένα πολύ στενό υπο-πεδίο- υπάρχουν ΜΠΣ με πιασιάρικο τίτλο που δεν αντιστοιχεί στην ύλη που διδάσκειται: υπάρχουν, τέλος, ΜΠΣ που αναφέρονται σε επινοημένες ειδικότητες και δεν έχουν καμιά σχέση με τη διεθνή πραγματικότητα.

Το απαράδεκτο δεν είναι μόνο ότι αυτό το παράλληλο ιδιωτικό Πανεπιστήμιο παρσιτελεί εις βάρος του δημοσίου Πανεπιστημίου (αφού χρησιμοποιεί τις υποδομές του). Το εντελώς ακατανόητο είναι ότι δεν αντιδρούν σε αυτήν την κατάσταση ούτε η Πολιτεία ούτε η υπόλοιπη ακαδημαϊκή κοινότητα, το όνομα της οποίας αμαυρώνεται και διασύρεται.

Θα πει ο αντιρρησίας: Δεν υπάρχει λοιπόν πρόβλημα κόστους και βιωσιμότητας στα ΜΠΣ; Ασφαλώς και υπάρχει. Κάποτε τα ΜΠΣ χρηματοδοτούνταν από τα επιχειρησιακά προγράμματα του υπουργείου Παιδείας. Σή-

μερα, για να καλυφθούν τα (δικαιολογημένα) λειτουργικά τους έξοδα θα πρέπει ενδεχομένως να καταφύγουμε στα ελάχιστα των δημοσίων επενδύσεων, στους κοινωφελείς οργανισμούς, στους «ηπλεμαραθώνιους», στην εθελοντική προσφορά των ίδιων των πανεπιστημιακών.

Πέρα όμως απ' αυτό, δύο πράγματα πρέπει να γίνουν σαφή: Πρώτον, ότι η συμμετοχή των φοιτητών στο λειτουργικό κόστος -αν υπάρχει- δεν μπορεί να είναι υψηλή ούτε να χρηματοδοτεί από την πίσω πόρτα σταθερά αμοιβόμενο μόνιμο προσωπικό- δεύτερον, καμία δαπάνη για τα ΜΠΣ, δημόσια ή ιδιωτική, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί στα μάτια της κοινωνίας αν δεν αποδειχθεί πρώτα η αρτιότητα και η εκπαιδευτική σκοπιμότητά τους.

Αφήνω για το τέλος ένα ατράνταχτο «επιχείρημα»: Αυτό που γίνεται στην Ελλάδα αποτελεί «καλή ευρωπαϊκή πρακτική». Ακούγοντας αυτή την προκλητική ανοησία, ο κόσμος που ζει στο Πέραμα θα φρξεί. Θα πνίξει όμως τον θυμό του στη σιωπή, όπως τα θυμωμένα δέντρα. Αγαπητέ Νίκο, θα πει από μέσα του, δεν πρόκειται για παθητικότητα και κακομοιριά. Τα δέντρα, όσο βουβά και ακίνητα κι αν είναι, υπενθυμίζουν διαρκώς με την παρουσία τους τη διαχρονική αξία του βρεγμένου ξύλου. Χωρίς το οποίο...

* Ο Σπύρος Γεωργάτος διδάσκει στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων